



## КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СУСПІЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ (Вибіркова дисципліна)

Ступінь вищої освіти – другий (магістерський)  
Семестр 2

Кількість кредитів: 3, (90 годин)

Форма підсумкового контролю – залік

Мова викладання: українська

Дні, час, місце: Французький б-р, 24/26, за  
розкладом

Консультації: Французький б-р, 24/26, к. 35,  
щотижнево за розкладом

### СИЛАБУС

<b>Викладач:</b>	<b>Шабанов Михайло Олександрович</b> – к. політ. н. доцент кафедри політології
<b>E-mail</b>	m.shabanov@onu.edu.ua
<b>Посилання на профіль викладача</b>	<a href="https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fmvps/kafedry-ta-inshi-strukturni-pidrozdily/polit/staff/482-staff10">https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fmvps/kafedry-ta-inshi-strukturni-pidrozdily/polit/staff/482-staff10</a>
<b>Комунікація</b>	через вказаний e-mail та очні зустрічі на консультаціях

### АНОТАЦІЯ КУРСУ

**Метою дисципліни** Метою є надати здобувачам цілісне уявлення про специфіку публічної комунікації в сучасному суспільстві з особливим акцентом на комунікаційні технології, ознайомити з основними напрямками загальної теорії комунікації та практикою застосування конкретних технологічних засобів і форм комунікації в умовах інформаційного суспільства, сформуванню розуміння сутності ключових понять комунікації та комунікативних технологій, а також показати їх роль у функціонуванні політичних і соціальних процесів.

**Завдання** полягає в тому, щоби:

- Надати здобувачам знання про систему професійних комунікативних компетентностей та основні теоретико-методологічні підходи до вивчення комунікації й комунікативних технологій.
- Навчити володіти понятійним апаратом теорії комунікації та застосовувати набуті знання і вміння у професійній діяльності та повсякденному житті.
- Розглянути особливості публічної, професійної та масової комунікації, обґрунтувати їхні форми та формати у політичній і соціальній сферах.
- Вивчити прийоми і методи впливу на різні аудиторії, зокрема через ЗМІ та цифрові платформи, а також особливості мовної, невербальної та міжособистісної комунікації.
- З'ясувати специфіку сприйняття інформації різними аудиторіями та проаналізувати ефекти масової комунікації (фреймінг, порядок денний, спіраль мовчання тощо).
- Навчити оцінювати ефективність сучасних комунікаційних стратегій і технологій у політиці, управлінні та громадській сфері.

**Пререквізити:** Соціологія

**Постреквізити:** Освітні компоненти, обов'язкові для вивчення в межах ОП здобувача

**Очікувані результати навчання.** У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

- *Знати* основні теоретико-методологічні підходи до дослідження комунікації, понятійний апарат та ключові концепції комунікативних технологій.

- *Володіти* професійною системою комунікативних компетентностей, інструментами аналізу публічної, професійної та масової комунікації.
- *Вміти* визначати особливості різних видів комунікації (мовної, невербальної, міжособистісної, масової, цифрової) та адаптувати їх до потреб конкретних аудиторій.
- *Застосовувати* набуті знання для аналізу й оцінки ефективності комунікаційних стратегій у політиці, управлінні та соціальній сфері.
- *Використовувати* сучасні комунікаційні технології, включно із засобами масової інформації та цифровими платформами, для впливу на громадську думку та підтримки суспільно-політичного діалогу.

Дисципліна викладається у формі лекцій (16 год.) та семінарських (14 год.), організації самостійної роботи студентів (60 год.).

### СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Результати навчання	Завдання
<b>Концептуальні засади у розгляді суспільних комунікацій</b>	Знати генетичні витoki суспільних комунікацій та їх суспільно – політичну обумовленість. Вміти визначати сутнісні риси соціальних комунікацій, їх спрямованість та основні системні взаємозв'язки. Визначати міждисциплінарну природу, спрямованості та ефективність комунікації як частини більш масштабних суспільно – політичних процесів	Питання, реферативні роботи.
<b>Комунікативний процес: сутність та основні напрямки</b>	Знати основи комунікативного процесу та його структуру, етапи, аналізувати моделі комунікації та визначати ефекти комунікації як бажану ціль при взаємодії; знати закони та принципи комунікації як зворотнього зв'язку.	Питання, реферативні роботи
<b>Суб'єкти комунікації та їх вплив на аудиторію</b>	Вміти характеризувати постать комунікатора, аналізувати зміст інформації й аудиторії. Розуміти роль фігури комунікатора у процесі комунікації. Засвоїти основні властивості комунікатора. Розумітися на стратегічній комунікації, яка включає визначення проблеми, планування і програмування, дії. Вміти оцінювати програму.	Питання, реферативні роботи
<b>Комунікативний дискурс у суспільному вимірі: сутність та різновиди</b>	Знати сутнісні характеристики комунікативного дискурсу та його закономірності у формуванні та коректуванні. Розумітися на понятті дискурсу, знати основні комунікативні дискурси, а саме: теле- і радіодискурс, літературний дискурс, дискурс у сфері PR, рекламний дискурс, політичний дискурс, тоталітарний дискурс, неофіційний дискурс, релігійний дискурс, неправдивий дискурс, лайливий дискурс, етикетний дискурс,	Питання, реферативні роботи

	фольклорний дискурс, міфологічний дискурс. Застосовувати технології формування та наслідування комунікативного дискурсу.	
<b>Класифікація форм комунікації.</b>	Поглибити знання щодо історично обумовлених форм комунікації; особливостей комунікації на вербальному та невербальному рівні. Застосовувати за цільовою спрямованістю комунікації: інструктуючі, мотивуючі та інформуючі, які постачають інформацію для прийняття управлінських рішень організації і контроль за їх виконанням. Для досягнення цілей організації та ефективного обміну інформацією вміти застосовувати висхідні, низхідні та горизонтальні комунікації.	Питання, реферативні роботи
<b>Стратегія і тактика комунікації в умовах інформаційної динаміки</b>	Вміти визначати поняття комунікативної стратегії, комунікативної тактики, комунікативного наміру, комунікативного досвіду. Розуміти історичну і ситуативну обумовленість комунікативних стратегій і тактик. Засвоїти основні види комунікаційних стратегій. Засвоїти використання комунікативного «підштовхування».	Питання, реферативні роботи
<b>Комунікативні бар'єри в сучасному суспільстві</b>	Знати та визначати основні комунікативні бар'єри, їх форми, класифікацію та характеристику. Детермінувати соціокультурні та політичні бар'єри у комунікативному процесі. Застосовувати уміння говоріння і слухання для підвищення ефективності комунікації фахівця.	Питання, реферативні роботи
<b>Моделі і технології соціальної комунікації</b>	Розуміти, вміти обґрунтовувати інтерактивну модель міжособистісної комунікації. Знати психологічні та соціальні характеристики акту комунікації, моделі комунікативної особистості. Володіти основними методами комунікації. Використовувати уміння вербальної і невербальної комунікації. Застосовувати риторичні прийоми.	Питання, реферативні роботи

<b>Інформаційно – комунікативні технології у суспільних процесах</b>	Розумітися на основних Інтернет-технологіях, їх впровадженні у сучасне суспільне життя та процеси. Вміти порівняти або систематизувати інформаційні ресурси. Розрізняти, вміти порівняти або систематизувати види інформаційного моніторингу, засоби його реалізації, стратегії пошуку. Визначати рівні комунікації в інформаційному просторі Інтернет, реагувати на виклики та проблеми, що виникають. Керувати інформаційно – комунікативними масивами, налагоджувати комунікацію в соціальних мережах та чатах.	Питання, реферативні роботи
<b>Складові комунікативної компетентності публічних осіб</b>	Знати, вміти порівняти, застосувати політичні технології як засіб самопрезентації публічної особи. Розумітися на технологіях публічних дебатів, діалогових взаємодіях. Знати і аналізувати моделі публічної комунікації. Взаємодіяти з представниками мас медіа на періодичній та постійній основі.	Питання, реферативні роботи

## ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Вайср А. М. Інтерактивні форми політичної комунікації. *Актуальні проблеми політики*. 2019. Вип. 64. С. 134 – 144
2. Гончарук-Чолач Т. Засоби масової інформації в політичному житті суспільства. К.: Ліра-К, 2020. 254 с.
3. Гончарук-Чолач Т., Джугла Н. Теорія та практика політичної пропаганди. Підручник. К.: Ліра-К, 2020. 260 с.
4. Дяченко О., Наумкіна С. Використання мовно-маніпулятивних технологій на різних етапах політичного конфлікту // Політологічні та правничі студії суспільно-політичних процесів ХХ – початку ХХІ ст.: збірник наукових праць до ювілею доктора політичних наук, професора В. П. Горбатенка. – Житомир : ФОРМ Експрес, 2017. С. 74-81.
5. Дяченко О. В.. Роль мови та мовних практик у «націоналізмі повсякденності». *Міжнародні та політичні дослідження*, 2023 (36), 149–158. <https://doi.org/10.18524/2707-5206.2023.36.288715>
6. Закіров М. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології як фактор еволюції соціально-політичних відносин. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського* : зб. наук. праць / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. Київ, 2017. Вип. 46. С. 11–30.
7. Карпчук Н.П. Теорія та практика комунікацій : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./ Наталья Петровна Карпчук. Луцьк : Вежа –Друк, 2013. 248 с.
8. Комунікативні технології інформаційного суспільства : монографія / [А. І. Гусєв, Н. О. Довгань, О. В. Івачевська, Н. С. Малєєва, І. В. Петренко] ; за наук. ред. А. І. Гусєва ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. – 142 с.
9. Електронні джерела політичного впливу: форми маніпулювання свідомістю та засоби їх обмеження [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://librar.org.ua/sections/load.php?s=policy&id=113&start=5/>
10. Малімон В.І. Комунікативні технології в публічному управлінні: навчально-методичні матеріали. – Івано-Франківськ, ІФОЦППК, 2018. – 51 с.
11. Петренко І. В. Комунікативно-технологічне врегулювання соціального конфлікту в різних сферах суспільної практики. *Актуальні питання застосування на практиці досягнень сучасної педагогіки і психології* : зб. тез міжнар. наук.-практ. конф. (м.

- Харків, Україна, 11–12 травня 2018 р.). Харків : Східноукр. орг. «Центр педагогічних досліджень», 2018. С. 84–87.
12. Подашевська Т. Л. Соціально комунікаційні виборчі технології як засоби позиціонування політичних партій та об'єднань : дис. ... канд. наук із соц. ком. : 27.00.06 / Т. Л. Подашевська. – К., 2017. – 235 с.
  13. Почепцов Г. Інформаційно-комунікативні процеси в сучасних суспільствах URL: <http://osvita.mediasapiens.ua/material/135>
  14. Шабанов М.О. Політичний порядок денний регіональних ЗМІ після початку повномасштабного вторгнення: поточний стан та перспективи Одещини. *Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії*. 2024. 2 № 57, С. 177 – 183
  15. Шабанов М.О. Політико – технологічний вплив регіональних ЗМІ Одещини на аудиторію: динаміка змін у воєнний час. *Регіональні студії*. 2024. № 39. С. 63 – 67
  16. Triana, K. D. L., & Yanti, N. P. E. D. Neuro-Linguistic Programming: Solutions to Improve Nurse Self-Efficacy. 2018. pp. 18–27

### ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю – **залік**. Проведення контролю результатів навчання здобувачів відбувається відповідно до Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова URL : [https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol\\_2022.pdf](https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf)

### ПОЛІТИКА КУРСУ

**Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Обов'язкова присутність здобувачів на лекційних та практичних заняттях. Обов'язковим елементом є підготовка реферативних робіт та есе з визначеної проблематики тематичного переліку. Умовою складання курсу є набір відповідної кількості балів впродовж практичних занять та підсумковий контроль у формі іспиту.

**Політика щодо академічної доброчесності:** регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

**Політика щодо відвідування:** Відвідування занять з предмету для здобувачів є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн та в змішаному режимі з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). У випадку відсутності здобувача на лекції або практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час. Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.